

Co je to antroposofická medicína

1. května 2004

Může mít onemocnění člověka nějaký smysl? Na tuto otázku v životě nemocného hledá odpověď antroposofické lékařství. Vychází z duchovně vědeckého směru zvaného antroposofie, v němž se inspirovaly i další iniciativy a směry.

Nejznámějším je například waldorfská pedagogika, která se snaží rozvíjet dětskou osobnost ve svobodně myslícího a jednajícího člověka.

Waldorfské školy působí úspěšně i u nás a získávají stále více příznivců. Z antroposofických poznání čerpá také biodynamické zemědělství, které nepoužívá chemické přípravky a hnojiva. Zakladatelem antroposofie je německý badatel Rudolf Steiner (1861-1925), který spojil svůj vhled do duchovního světa s vědeckou metodou, a vytvořil tak duchovně vědecký směr, který nazval antroposofií.

Antroposofie chce být, jak naznačuje její název, moudrostí o člověku. Antroposofická medicína chápe nemoci v kontextu osobního vývoje člověka. Vlastní příčinou nemoci nejsou v jejím pojetí vnější faktory (např. infekce), nýbrž neschopnost člověka vyrovnat se s nimi.

Aby mohl antroposofický lékař nemocnému pomoci, hledá příčiny nerovnováhy nejen v pacientově těle, ale i v pacientově vztahu k celému životu a osudu. Při léčení jsou využívány překvapivé souvislosti, např. léčivá síla horečky.

Léčebný účinek horečky byl znám již ve 4. století před Kristem. Dnes je tato samoléčivá síla opomíjena a například nemocným dětem jsou téměř automaticky podávány léky ke snížení teploty, přestože právě teplota má pro ně blahodárně léčivý účinek.

Smyslem a pozitivním účinkem teploty je i procvičení imunitních pochodů, které bude dítě v budoucnu potřebovat k zvládnutí dalších nemocí. Pochopitelně vždy musí situaci důkladně posoudit lékař, protože vysoká teplota může signalizovat i takový stav, který ohrožuje život pacienta.

A tak např. podle MUDr. Rudolfa Prixe, lékaře, který se antroposofické medicíně věnuje už několik desítek let, mohou být spalničky pro dítě i přínosem. Při tomto onemocnění dochází k mobilizaci a trénování všech specifických i nespecifických imunitních systémů. Při nemoci dítěte se navíc prohlubuje jeho vztah s matkou, protože dítě při intenzivní péči matky pozná v praxi velikost její lásky a péče. Antroposofická medicína má velkou škálu vlastních léků, jak minerálních, tak rostlinného i živočišného původu. Některé se připravují homeopatickými postupy. V případě potřeby však lékař použije i lék zcela běžný.

Při hledání vhodného léku se uplatňuje skutečnost příbuznosti procesů a látek v lidském těle s příbuzností látek a procesů v přírodě. Antroposofická farmacie se snaží hledat vztahy mezi člověkem a přírodou a při výrobě léků zohlednit i vesmírné děje působící na vyráběné léky.

Výroba těchto léků měla v předválečném Československu dobrou tradici. V současné době se tyto léky zatím dovážejí. Při hledání léčivých vlastností rostlin je podle antroposofie potřeba hledět nejen na rostlinu nebo účinnou látku v ní, ale i na její prostředí ve kterém žije a roste.

Jako příklad můžeme uvést rostlinu rojovník bahenní, který roste v nehostinném prostředí mokřadišť. Rojovník bahenní vytváří i v tomto vlhkém a studeném prostředí éterické oleje a právě proto se z něho vyrábí léky určené pro léčbu otoků při revmatických chorobách.

V antroposofické medicíně hraje velkou roli vztah mezi lékařem a pacientem. Osobnost pacienta je vždy hlavní a lékař je spíše pomocníkem na cestě k uzdravení. Tento vztah musí být založen na důvěře, že lékař udělá podle svých sil vše, aby člověku pomohl. Na druhé straně by měl pacient respektovat rady a doporučení lékaře a případně projít potřebnými změnami ve svém životě. Při antroposofické léčbě nejde jen o odstranění nepříjemných a bolestivých projevů choroby. Pacient musí z nemoci také něco vytěžit a pochopit.

Při léčbě je důležité podávat nemocnému nejen léky, ale i psychickou pomoc. Tato léčba je složitý komplex, který je postaven na vztahu lékaře a pacienta a využívá v co největší míře především přírodních léků bez vedlejších účinků.

Při léčbě se snaží uplatňovat celostní metody. Tedy takové, které člověka vnímají jako fyzickou, psychickou i duchovní bytost. Léčba nemá jen odstranit potíže, ale i pomoci pochopit poselství, které nemoc člověku přinesla.